

Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
1.Bf.115/2010/9.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2011. év április hó 14. napján** megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntette miatt a vádlott ellen indult büntető ügyben a Heves Megyei Bíróság 1.B.362/2009/20. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott terhére megállapított bűncselekményt testi sértés bűntettének (Btk. 170. § (1) és (6) bekezdés II. fordulat) minősíti.

A kiszabott büntetést 4 (négy) év börtönbüntetésre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra enyhíti.

A vádlott születési idejét 1964. év június hó 2. napjára kijavítja.

Az elsőfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyja.

A vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott börtönbüntetésbe beszámítja.

A másodfokú eljárásban felmerült 27.000,- (huszonhétezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Heves Megyei Bíróság a 2010. év január hó 20. napján kelt 1.B.362/2009/20. számú ítéletével a vádlottat erős felindulásban elkövetett emberölés bűntette (Btk. 167. §) miatt 5 év börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította.

Rendelkezett az eljárás során lefoglalt tárgyakról, amelyek közül az elkövetés eszközét elkobozta, míg a véres ruházat lefoglalását megszüntette és megsemmisíteni rendelte.

Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész a cselekmény téves minősítése miatt és a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében, míg a vádlott és védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A vádlott utóbb írásban a fellebbezését visszavonta, az ítéletet tudomásul vette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.247/2010. számú átiratában - és képviselője a másodfokú tárgyaláson - a fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint a megyei bíróság a perrendi szabályokat betartva folytatta le az eljárást és nagyobb részt megalapozottnak tartotta a megállapított tényállást.

Kifogásolta azonban, hogy az igazságügyi elmeorvos szakértői vélemény tartalma hiányosan került a tényállásban rögzítésre, ezért az iratok tartalma alapján indítványozta annak kiegészítését.

Ezen kiegészítéssel a tényállást alkalmasnak tartotta a felülbírálatra.

A fellebbviteli főügyészség szerint az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett a vádlott bűnösségére, azonban a cselekmény minősítése nem felel meg a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek, a kialakult bírói gyakorlatnak.

Hangsúlyozta, hogy a vádlott indulata nem érte el azt a mértéket, amely az erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének a megállapításához szükséges, a vádlott cselekményét a folyamatosság, összerendezettség és célszerűség jellemezte, a felelősség alóli kibúvás szándékával, melyet a cselekmény elkövetése utáni magatartása igazolt.

Nem osztotta azt az álláspontot sem, hogy a vádlott indulata méltányolható okból származott volna, mivel a sértettnek a cselekményt megelőzően tanúsított magatartása bár jogtalan és erkölcsileg is elítélendő volt, azonban a vádlott számára az váratlannak és szokatlannak nem volt mondható.

Mindezek alapján a vádlott javára az emberölés büntettének privilegizált esetét nem látta megállapíthatónak, ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Heves Megyei Bíróság ítéletét változtassa meg és a vádlott a cselekményét emberölés büntettének minősítse, valamint a fő- és mellékbüntetést lényeges tartamban súlyosítsa.

A védő az enyhítésért bejelentett fellebbezést fenntartotta a nyilvános ülésen azzal, hogy indítványozta, hogy az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét elsődlegesen változtassa meg, és a vádlott bűnösségét halált okozó testi sértés büntetében állapítsa meg. A védő hivatkozott egyrészt a vádlott beismerő vallomásai során hangoztatottakra, mely szerint nem akarta megölni a sértettet, másrészt részletesen elemezte azon tárgyi tényezőket, amelyek alapján az ölési szándékra nem vonható következtetés.

Kiemelte, hogy az elkövetés eszköze bár alkalmas volt az emberi élet kioltására, azonban azzal a vádlott nem a felsőtestre irányzott szúrást, az csak egyszeri volt, a combra irányult közepes erővel, nem támadta folyamatosan a sértettet, így mindezen körülményekből csak a testi sértés szándékára lehet következtetni.

Hivatkozott a védő arra is, hogy a vádlottnak az iskolai végzettsége mellett nem kellett tudni azt, hogy a combon hol fut verőér vagy visszér, amelynek esetleges

sértése halálhoz vezethet. Ezen túlmenően a védő részletesen idézte a bírói gyakorlatot, amely hasonló esetekben halált okozó testi sértés büntetést állapította az elkövető terhére, megjegyezve, hogy az első fokú ítéletnek az erre vonatkozó indokolása rendkívül szűkszavú.

Másodlagos indítványában - az ügyészi indítvánnyal szemben - az erős felindulásban elkövetett emberölés büntetnének a megállapítását kérte azzal, hogy azt az elsőfokú bíróság rendkívül részletesen meg is indokolta.

A büntetés kiszabása körében kiemelte, hogy súlyosító körülmény nem volt a vádlott terhére, míg a minősítés megváltoztatása esetén szükségszerűen enyhébb büntetés kiszabása szükséges.

Kiemelte még, hogy a halált okozó testi sértés büntetést a sértett a bűnösségére kiterjedően beismerte. Emellett a nagyszámú enyhítő körülményre tekintettel elsősorban azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla olyan szabadságvesztés büntetést szabjon ki a vádlottal szemben, amely a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét figyelembe véve az előzetes letartóztatásban eltöltött idővel kitöltöttnek tekintendő, másodsorban (erős felindulásban elkövetett emberölés büntetnének megállapítása esetén) szintén olyan büntetés kiszabását indítványozta, amely alapján kitöltöttnek lehet tekinteni a büntetést az előzetes letartóztatásban eltöltött idővel, míg harmadsorban az elbíráláskori Btk. alkalmazása mellett, akár a kiszabott szabadságvesztés enyhítésével, akár annak érintetlenül hagyásával, részbeni felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt a Btk. 90. § alkalmazásával, hivatkozva arra, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben a középértéknek megfelelő büntetést szabott ki.

Az ügyészi fellebbezés nem alapos, a védői perorvoslat megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla a kétoldalú perorvoslat alapján eljárva a Be. 348. § (1) bekezdésére figyelemmel a Heves Megyei Bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált.

Megállapította, hogy a Heves Megyei Bíróság eljárásban a büntetőeljárás törvény rendelkezéseit döntően betartotta, azonban tévedett, amikor az igazságügyi szakértőket a tárgyaláson történő meghallgatáskor a 2009. évi október hó 1. napjától hatálytalan Be. 110. § (2) bekezdésébe foglaltak szerint a szakértői esküjükben foglaltakra figyelmeztette, a Be. 110. § (1) bekezdésében foglalt hamis szakvéleményadásnak a következményeire történő figyelmeztetés helyett.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bírósági eljárásban megvalósult szabálysértés orvoslása érdekében - figyelemmel a Be. 353. § (1), (2) bekezdésére és a Be. 363. § (2) bekezdés b/ pontjára - a másodfokú eljárásban tárgyaláson bizonyítást vett fel, és felolvasta az igazságügyi orvos szakértői véleményt, az igazságügyi elmeorvos szakértői véleményt, valamint az igazságügyi pszichológus szakértői véleményt, továbbá az igazságügyi orvos szakértőnek a Fővárosi Ítéltáblának megküldött írásbeli nyilatkozatát.

A másodfokú eljárásban elegendő volt az írásbeli szakvélemények felolvasása, tekintettel arra, hogy az megállapítható volt, hogy valamennyi szakértő az elsőfokú eljárásban az írásbeli szakvéleményével egyezően adta elő a szakvéleményét. Egyben viszont szükséges is volt a szakvélemények felolvasása, tekintettel arra, hogy éppen az egyezés miatt az elsőfokú bíróság nem tette tárgyalás anyagává az írásbeli szakvéleményeket.

Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, a szükséges bizonyítást lefolytatta, a beszerzett bizonyítékokat értékelte, mérlegelési körébe vonta, és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A Heves Megyei Bíróság a tényállását elsősorban a vádlott beismerő vallomására, az igazságügyi orvos szakértői véleményben foglaltakra, valamint a további igazságügyi szakértői véleményekre, a helyszíni szemle jegyzőkönyvében rögzítettekre, a cselekményről magáról közvetlenül nyilatkozni nem tudó tanúk vallomásaira és az egyéb bizonyítékokra alapította.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a megyei bíróság ítélete nem ellentétes az iratokkal, azt nem kell kiegészíteni, a tényállása a szükséges mértékben tartalmazza az elmeorvos, illetve a pszichológus szakértői véleményben rögzített megállapításokat.

Az elsőfokú bíróság ítélete - a másodfokon felvett bizonyítással - megalapozott és mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú felülbírálat alapját képezi.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, azonban tévedett a cselekmény minősítését illetően. Az erre vonatkozó elsődleges védelmi fellebbezés alapos.

A megyei bíróság ítéletének indokolásában rendkívül részletesen foglalkozott az emberölés alapesetének, illetve privilegizált esetének, az erős felindulásban elkövetett emberölésnek az elhatárolásával. Ezzel szemben azzal az alapvető kérdéssel, hogy a vádlott szándéka testi sértésre, avagy élet ellen irányult, kétség kívül kevesebbet.

Az elsőfokú bíróság a vádlott eshetőleges ölési szándékára az emberi élet kioltására egyértelműen alkalmas eszköz használatából, a vádlottnak az elkövetést megelőző azon kijelentéséből, hogy „nem fogsz te engem bántalmazni és megölni”, vont le következtetést, azzal kiegészítve, hogy „a vádlottnak alacsonyabb iskolázottsága mellett is tudnia kellett, hogy a támadott területen jelentős vérmennyiséget szállító verő- és visszerek futnak, s azok elvágása, megsértése kivérzést is okozhat”.

Ezen következtetéssel azonban ellentétes az ítélkezési gyakorlat, ugyanis a sérülés jellege és helye, alapvetően az életfontosságú szervek veszélyeztetése esetén ad csak következtetési alapot az eshetőleges ölési szándék megállapítására (fej, nyak, felsőtest, stb.).

Ehhez képest viszont a támadott testrész egyértelműen a comb volt, annak is a térdkalács-csont felső pólusához közel eső része.

Mindezek alapján tény, hogy a sérülés okozása nem életfontosságú szerven vagy annak közelében történt. Az pedig - ellentétben az elsőfokú bíróság megállapításával - nem köztudomású és az egyébként alacsony intellektusú, iskolázottságú vádlott esetében még kevésbé tudott, hogy a combon olyan verőerek és visszerek húzódnak, amelyeknek a sérülése esetén a halálos eredmény bekövetkezhet.

Ezért a bírói gyakorlat szerint a combba történt szúrás - a tudattartalom hiánya miatt - általában nem értékelhető az emberi élet kioltására irányuló szúrásként. Annak megállapításához további - akár alanyi, akár tárgyi - feltételek fennállása is szükséges. Az kétségtelen, hogy a vádlott az élet kioltására alkalmas késsel követte el cselekményét, azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a szúrás végrehajtásakor alkalma lett volna, ha valóban a sértett életének kioltására törekszik, életfontosságú szervek irányába szúrni, figyelemmel arra, hogy a támadása váratlan volt, a sértettet ülő helyzetben érte, tehát azzal szemben nem volt lehetőség védekezni sem. Ez azonban nem történt meg, ebből következően (is) viszont más értelme van az elkövetéskor elhangzott kijelentéseinek, amelyből csupán arra lehetett következtetni, hogy a vádlott akként próbálta megvédeni magát az ittas sértett agresszivitásától, hogy mozgásképtelenné kívánta tenni őt.

Ennek megfelelően a támadása sem volt folyamatos, a szúrás egyszeri, és nem nagy, hanem közepes erejű volt.

Ki kell emelni azt is, hogy a vádlott beismerő vallomása, amelyre az elsőfokú bíróság a tényállását alapította, sem utal ölési szándékra, a vádlott az eljárás során végig azt hangsúlyozta, hogy nem akarta megölni a sértettet. Az ölési szándékra a vádlottnak a cselekmény után tanúsított magatartásából sem lehet következtetést levonni, hiszen a vallomása és az irányadó tényállás szerint a szúrást követően rosszul lett és eltávozott a cselekmény helyszínéről, éppen ezért a sértett elvérzését nem észlelhette időben és folyamatában sem. Oda már csak akkor tért vissza, amikor a sértett nem élt, bár ezt a vádlott nem észlelte. A magatartására azonban ekkor sem a közömbösség volt a jellemző, hanem ellenkezőleg, először megpróbálta megitatni, majd utóbb hívta a mentőket. Ilyen körülmények mellett a vádlott utólagos felelősségváró magatartásából sem vonható alappal következtetés az emberölés büntetése.

Mindezek alapján a vádlott cselekményét nem lehet emberölés büntettként értékelni, mivel a vádlott tudatában fel sem merült, hogy a késnek a sértett combjába szúrásával a halálát okozhatja, szándéka kizárólag testi sértésre irányult. Ezért a cselekmény minősítése helyesen halált okozó testi sértés büntette, mivel a halálos eredmény tekintetében a vádlottat gondatlanság (negligencia) terheli. A minősítés változására tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásából a vádlott ölési szándékát megállapító, illetve az emberölés alapesetének és privilegizált esetének értékelésére vonatkozó részeit mellőzi.

A büntetés enyhítésére irányuló védelmi fellebbezés is alaposnak bizonyult.

Az elsőfokú bíróság helyesen sorolta fel a bűnösségi körülményeket, azonban a cselekmény minősítésének megváltoztatása következtében nyomatékos enyhítő körülményként kell értékelni a vádlottnak a bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomását, illetve a további időmúlást.

Mindezen körülmények mellett az elsőfokú bíróság által kiszabott börtönbüntetés eltúlzott, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla enyhítette.

A vádlott a kiszabott szabadságvesztés büntetésből a Btk. 47. § (2) bekezdése alapján a büntetés $\frac{3}{4}$ részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság a Btk. 2. §-a alapján az elkövetés idején hatályban lévő törvényt alkalmazta, figyelemmel arra, hogy az elbíráláskor hatályos törvény összhatásában súlyosabb elbírálást eredményezne.

A harmadsorban előterjesztett védői indítvány kapcsán kiemeli az ítéltábla, hogy annak eldöntésénél, hogy a cselekmény enyhébben vagy súlyosabban bírálendő el az új vagy a régi törvény alapján, nem az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést kell figyelembe venni, hanem a törvény rendelkezéseit.

A vádlott születési dátuma az első fokú ítélet rendelkező részében, nyilvánvaló elírás folytán, tévesen került feltüntetésre, ezért azt az ítéltábla pontosította.

Az ítélet egyéb járulékos rendelkezései törvényesek.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Heves Megyei Bíróság ítéletét a Be. 372. § alapján részben megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a vádlott által az első fokú ítélet meghozatalát követően előzetes letartóztatásban töltött időt a Btk. 99. § (1) bekezdése alapján kiszabott börtönbüntetésbe beszámította.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetése alól a vádlottat a Be. 381. § (2) bekezdése alapján mentesítette, tekintettel arra, hogy a védő fellebbezése eredményes volt.

Budapest, 2011. év április hó 14. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bartkó Levente s.k.
előadó bíró

Dr. Mató Ágnes s.k.
bíró

Heves Megyei Bíróság 1.B.362/2009/20. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.115/2010/9. számú ítéletében foglalt változtatással jogerős és végrehajtható!

Budapest, 2011. év április hó 14. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

*Kiadmány hitelül:
tisztviselő*